

ВІДГУК

офіційного рецензента

кандидата педагогічних наук, старшого викладача

Степанової Людмили Василівни

на дисертаційне дослідження **Го Яньжань**

**на тему «Формування педагогічно-інтерпретаційної майстерності
майбутніх викладачів вокалу»,**

подане на здобуття наукового ступеня доктора філософії

в галузі знань 01 – Освіта/Педагогіка

за спеціальністю 014 Середня освіта (Музичне мистецтво)

1. Актуальність теми дисертаційної роботи. Найважливішою функцією сучасної мистецької освіти є прилучення нових поколінь до універсальних цінностей національної та світової культури. В умовах сьогодення все більше набуває значущості музично-просвітницький аспект педагогічної діяльності викладача вокалу. Адже завданням викладацької діяльності зазначених фахівців є не тільки навчання культурі та техніки співу, а й виховання духовно-піднесеної, творчої та емоційно-розвиненої особистості.

Цілком вірогідною є думка дисертанта про залежність естетично-інтелектуального розвитку та духовно-морального піднесення вокаліста-початківців від педагогічно-інтерпретаційної майстерності викладача. Цілком зрозуміло, що підготовлений викладач вокалу має бути спроможним не тільки забезпечити опанування учнем технічно-виконавських завдань, а й допомогти осягнути художньо-образний зміст та смислову складову вокального твору. Високо кваліфікований викладач здатен інтерпретувати змістовно-смисловий контент музичних творів у художньому та педагогічному аспектах і тим самим може донести до свідомості учнів можливість різноманітних плюралістичних трактовок смислоутворюючих художньо-образних засобів виразності конкретного вокального твору, що розкривають його «внутрішній, прихований зміст».

Зазначене свідчить, що тема наукового дослідження Го Яньжань «Формування педагогічно-інтерпретаційної майстерності майбутніх викладачів вокалу» є актуальною та своєчасною як з наукової, так і з практичної точки зору.

2. Ступінь обґрунтованості наукових положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертації.

Обрана дисертантом Го Яньжань проблема має високий ступінь достовірності результатів дослідження, що підтверджується методологічною та теоретичною обґрунтованістю вихідних позицій представленої роботи, ґрунтовним теоретичним аналізом основних понять за темою дисертації, групованих за двома категоріальними родовими типами: «інтерпретація» та «майстерність». В роботі послідовно розкрито їх специфіку від загального до особливого, конкретного прояву, а саме: від поняття «інтерпретація» до її

мистецьких різновидів, «художня інтерпретація», «вокально-педагогічна інтерпретація»; розглянута категорія «майстерність» стала підґрунтям визначення понять «педагогічна майстерність» та «педагогічно-інтерпретаційна майстерність».

Автором також визначено специфіку вокальної підготовки музиканта-виконавця й прояву педагогічної майстерності викладача-вокаліста. Обґрунтовано структуру ключового поняття в єдності мотиваційно-персоналізованого, художньо-гностичного, виконавсько-інтерпретаційного, вербально-комунікативного компонентів, а також критерії, показники й ознаки прояву їх оцінювання та рівневі характеристики сформованості досліджуваного феномену: індивідуалізовано-творчий, інтерпретаційно-самостійний, наслідувально-репродуктивний, початково-інфантильний.

Діагностичний апарат є коректним і дозволяє вирішити завдання діагностичної методики.

Докладно представлено в роботі поетапно організовану дослідно-практичну роботу та різноманіття застосованих оригінальних методів і тренінгів удосконалення педагогічно-інтерпретаційної майстерності майбутніх викладачів вокалу.

Структура дисертації логічна і включає: анотацію, три розділи, висновки до розділів, загальні висновки, список використаних джерел, 15 додатків. Загальний обсяг роботи – 244 сторінки, з яких основного тексту – 166 сторінки.

3. **Наукова новизна одержаних результатів** пролягає в тому, що вперше визначено сутність поняття «педагогічно-інтерпретаційна майстерність майбутніх викладачів вокалу» та її структуру в єдності мотиваційно-персоналізованого, художньо-гностичного, виконавсько-інтерпретаційного та вербально-комунікативного компонентів, обґрунтовано доцільність формування досліджуваного феномену на засадах семіотично-герменевтичного, компаративно-стильового, суб'єктно-комунікативного, особистісно-творчого наукових підходів; у визначенні наукових принципів: активізації особистісно-професійної та художньо-ціннісної рефлексії, впровадження художньо-атрактивного стилю діалогічного спілкування; координації й інтеграції знань і вмінь, здобутих у процесі актуалізації раніше набутого освітнього досвіду та засвоєння змісту дисциплін навчального плану, персоніфікованого проникнення в художній задум автора твору; художньо-педагогічної толерантності; психологічної підтримки інтерпретаційно-методичної ініціативи майбутніх викладачів вокалу; активізації художньо-асоціативної уяви й педагогічного артистизму здобувачів; обґрунтованих педагогічних умовах формування в майбутніх викладачів вокалу педагогічно-інтерпретаційної майстерності: спонукання на реалізацію соціокультурної місії майбутньої професійної діяльності та її здійснення на засадах актуалізації особистого покликання; надання інноваційного імпульсу контенту вокально-фахових дисциплін шляхом упровадження ефективних сучасних методів і

технологій; набуття досвіду створення й реалізації інтерпретаційної моделі вокальних творів та її екстраполяції на вокально-педагогічну практику.

4. Повнота викладу основних результатів дисертації в опублікованих публікаціях, зарахованих за темою дисертації.

Основні положення й результати дослідження дисертації висвітлено у 8 публікаціях, з яких 3 статті у наукових фахових виданнях України, 5 – апробаційного характеру, а також обговорено на 10 міжнародних науково-практичних конференціях і одній Всеукраїнській науково-практичній конференції.

5. Практичне значення результатів дослідження полягає в застосуванні авторської методики формування в майбутніх викладачів вокалу педагогічно-інтерпретаційної майстерності й розробленої діагностичної методики виявлення рівнів сформованості означеного феномену та обґрунтуванні рівневих характеристик його прояву. Пропонована методика може застосуватися в умовах підвищення кваліфікації фахівців даного профілю й у процесі професійного самовдосконалення майбутніх викладачів вокалу.

6. Зауваження та дискусійні положення до дисертації.

Відзначаючи наукову вартість і практичну значущість дисертаційного дослідження **Го Яньжань**, слід висловити певні зауваження/побажання.

1. У дослідженні застосовуються такі поняття, як інтерпретаційна модель та інтерпретаційна версія (с. 88, 112 та ін.), натомість обґрунтування їх специфіки й відмінностей не знайшло висвітлення у роботі.
2. У дослідній частині роботи зазначено, що і на першому і третьому етапах формувального експерименту здобувачів залучали до тренінгів особистісно-інноваційного характеру. Було б доцільно пояснити, в чому полягала їх відмінність і які завдання вирішувалися за їх допомогою на кожному із зазначених етапів експериментальної роботи.
3. На наш погляд, важливість реалізації обґрунтованого **Го Яньжань** принцип активізації художньо-асоціативної уяви майбутніх викладачів вокалу заслуговує на більш широке і детальне висвітлення.

Зазначені вище зауваження і побажання не впливають на загальну позитивну оцінку виконаної **Го Яньжань** дисертаційної роботи, якій притаманні оригінальність застосованих методів і технологій формування педагогічно-інтерпретаційної майстерності майбутніх фахівців, наукова новизна, високий теоретико-методологічний рівень, глибина підходів авторської методики формування у китайських студентів вокально-виконавської майстерності в умовах інтернаціоналізації освітнього простору.

Висновок. Дисертаційна робота **Го Яньжань** «Формування педагогічно-інтерпретаційної майстерності майбутніх викладачів вокалу» є завершеним науковим дослідженням, виконаним автором самостійно на актуальну тему.

Дисертантом отримано нові науково обґрунтовані результати, які в сукупності розв'язують конкретне наукове завдання, що має значення для розвитку теорії та методики музичної освіти. Дослідження в повному обсязі відповідає вимогам академічної доброчесності.

Дисертаційна робота **Го Яньжань** відповідає чинним вимогам п. п. 6, 7, 8, 11 «Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії», затвердженому Постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 року № 44, а її автор, **Го Яньжань** заслуговує на присудження ступеня доктора філософії зі спеціальності 014 Середня освіта (Музичне мистецтво).

Рецензент –
кандидат педагогічних наук, старший викладач,
кафедри музичного мистецтва і хореографії
Південноукраїнського національного
педагогічного університету
імені К.Д. Ушинського

Людмила СТЕПАНОВА